

Yemelyanova O. V.,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Germanic Philology
Sumy State University

BORROWINGS MANIPULATIVE POTENTIAL

Summary. The article is focused on the analysis of borrowings, which entered the Ukrainian language, from the point of view of their manipulative potential. Borrowing belongs to one of the natural processes of changing the lexico-semantic system of any language. The research material demonstrates that the borrowing process is quite intensive nowadays, oversaturating the Ukrainian language. The use of English loan words and hybrid formations derived from them has gone beyond the professional spheres of communication or the particular author's style; they become extremely popular in the mass media discourse. The English loan words are among the leaders entering the Ukrainian language and being favored by the modern mass media. The survey conducted among the first-year students, who in 2021 have chosen the career of a philologist-translator, demonstrates that for many first-year students borrowings actively used by Ukrainian mass media in 2020–2021 namely: nouns (*заст-робренд, урбан-парк, бум, престур, екоментор, тролінг, джінса, піарник, монопрофільність, реінтеграція, хед-лайн, копінаст*), verbs (*дислокуватися, уніфікувати*), adjectives (*драйвовий, превентивний, компліментарний*) and collocations (*інтерактивний скансен, капіталістична агроіндустрія, політичний фейр-плей*) pose great difficulty in understanding as students simply do not know the meaning of the borrowed words; part of the students are quite vaguely conversant with the true meaning of the borrowed words, and there are those who have the absolutely wrong understanding of the loan words. The analyzed material shows that the less clear the meaning of the borrowed word is, the more misleading it can be for the addressee and that, in its turn, opens extensive options for manipulation with an individual consciousness and public opinion.

Key words: borrowings, nominative function, manipulation, mass media discourse, addressee.

Formulation of the problem. Language as a social phenomenon is embedded in its functions. Functions of a language reveal its essence, intended purpose, action. They are the characteristics without which a language would not be itself. The most important functions of a language are communicative (a means of communication) and cognitive (a means of thinking and cognition). The representative or nominative function as a means of naming objects and phenomena of the external world correclates with the cognitive function [1, p. 158].

The nominative function of a language, undeniably, belongs to the key ones. Everything known by an individual gets a name and under this language name exists in a speaker's mind being an intermediary between a person and the surrounding world.

Nomination (from Latin *nominatio*) is the formation of the linguistic units characterized by the nominative function that serves naming and separating out reality fragments, building appropriate notions about them in the form of words, collocations,

idiomatic units and sentences. This term is also used to denote the result of the nomination process that is the meaningful linguistic unit [2, p. 336].

Nomination is a never-ending process as any language is developing constantly. Native speakers come up with new names using their own language to meet the demands of advances in all spheres of life. If they do not coin their own terms, they face the necessity to borrow them from other languages.

Nowadays, mass media discourse plays a key role in the dynamics of language development, actualization of various language processes, determining the nature and features of the current state of a language.

Many scholars focused their attention on studying borrowings in the Ukrainian language. They analyze borrowings in the Ukrainian linguistic view of the world (V. Simonok [3]), research stages and levels of borrowings adaptation (L. Arkhipenko [4]), study the newest borrowings and terminology (L. Kyslyuk [5]), semantic and word formation features of the newest borrowings (I. Korobova [6]), analyze borrowings in a particular terminological sphere (N. Krasnopolska [7]).

Despite a number of works focused on the research of the borrowings in the Ukrainian language, a thorough comprehensive study of the manipulative potential of the borrowings has not been held so far, that constitutes the **topicality** of the research, performed within the framework of the anthropocentric paradigm. The **aim** of the study is to analyze the manipulative potential of the borrowed into Ukrainian words actively used in the modern mass media discourse. The **subject matter** of the study is the borrowings used in the Ukrainian mass media discourse. The **objective** of the research is the manipulative potential of the borrowings employed in the modern Ukrainian mass media discourse.

Presentation of the main research material. Various elements of a language (words, collocations, sentences) employed by mass media can serve the purpose of manipulative strategies implementation. Borrowings from the English language come to the fore, opening up the possibilities for individual and public consciousness manipulation. The analyzed material demonstrates the abundance of the English loan words in the modern mass media discourse.

Many scholars [4; 5] share the point of view that there are certain stages in lexical absorption of a foreign word by a receiving language. L. Kyslyuk suggests to differentiate the following three stages: the initial stage which foresees the entry or penetration of a foreign word into the vocabulary of a receiving language. The inclusion stage is characterized by transliteration that is the type of spelling which indicates the written way of borrowing, instability, variability of pronunciation and spelling of a borrowed word, which indicates its phonetic development and tendency to accept spelling trends and orthoepy of a receiving language. The next stage

is considered to be an adaptation one, which it is characterized by an increase in the level of morphemic divisibility of the borrowed word stem and adaptation of the word to the grammatical norms of the receiving language (forming up of the foreign stem using Ukrainian formatives, adding flexions to the stem, generic-specific features acquisition, entering the conjugation system, etc.). An indicator of the highest stage of foreign words absorption by the receiving language system is their contribution to word-building processes, that is, the ability to form derivatives and family words from borrowings according to the rules of the receiving language, in other words, through the borrowings word-formation potential [5, p. 34–35].

The research material shows that for the Ukrainian language the following ways of the borrowings absorption are efficient: phonetic (transcription), for example: *сайт* (site), *онлайн* (online); graphic (transliteration), for example: *банкінг* (banking), *презент* (a present); semantic (semantic calque and half calque), for example: *сіра зона* (grey zone), *вакцинувальна кампанія* (vaccination campaign); grammatical (morphological), for example: *колекторська компанія* (collection company), *фановий* (fan).

To evaluate the level of a possible manipulative efficiency of the borrowings in the Ukrainian language a survey was conducted. The first-year students, who in 2021 have chosen the career of a philologist-translator, were offered to give the definition of twenty words, among which were: 12 nouns (*гастробренд*, *урбан-парк*, *бум*, *престур*, *екоментор*, *тролінг*, *джинса*, *піарник*, *монопрофільність*, *реінтеграція*, *хедлайнер*, *копінаст*), 2 verbs (*дислокуватися*, *уніфікувати*), 3 adjectives (*драйвовий*, *превентивний*, *компліментарний*) and 3 collocations (*інтерактивний скансен*, *капіталістична агроіндустрія*, *політичний фейр-плей*) borrowed from the English language and actively used by the Ukrainian mass media in 2020–2021.

The analysis of the data shows that the definition of the collocations *політичний фейр-плей* (fair play in politics) was a real challenge for the first-year students as 35 of 49 participating in the survey could not give any definition. For 3 students the meaning of the collocation was clear as they explained it as *«чесна гра в політиці без всяких викрутасів»*, *«політична правдива гра»*, *«чесність у політиці»*. The rest 11 defined it as *«гаряча новина у сфері політики»*, *«фесична важлива подія»*, *«політична дискусія»*, *«суперечка між політичними силами»*, *«політична збірка законів»*, *«успішна політична кампанія»*, *«політична недоторканість»*, *«закони»*, *«щось неочікуване в політиці»*.

The second place in rating of the borrowings on the list that caused problems in understanding takes the collocation *інтерактивний скансен* (interactive skansen) and the adjective *компліментарний*, as 34 first-year students (of 49 who took part in the survey) couldn't give any definitions. Among those who suggested the definitions of the collocation *інтерактивний скансен* (interactive skansen) one student offered the comprehensive correct one: *«історичний музей під відкритим небом, де історія пізнається через творчість і діалог»*; 6 students defined it as *«історичний музей під відкритим небом»*; *«музей під відкритим небом»*, *«музеї, в яких ти можеш взаємодіяти з експонатами»*, *«музей»*, *«процес творення сьогодення, де можна пізнати історію»*; for 6 students it had something to do with modern gargets and equipment and they defined the collocation as *«сучасна техніка»*, *«швидкий факс»*, *«електронний сканер»*,

«скан, який робиться інтерактивно», *«скан, який відбувається сам по собі»*, *«сучасний скрін»*; 2 students defined it as *«цікава дискусія»*; *«цікава подія»*.

Quite confusing turned out to be the adjective *компліментарний*. Macmillan dictionary defines *complimentary* as: (1) “a complimentary ticket, book, meal, etc., is given to you for free by a person or organization that normally sells them; (2) saying nice things about someone or something” [8]. Bearing in mind that 34 students left the space allotted for writing the definition of *компліментарний* in Ukrainian blank or simply wrote “*I don't know*”, the analyzed data shows the only 2 students (of 15 who gave the definition) have more or less correct understanding of the word, defining it as *«робить багато компліментів»*, *«гарний відгук»*. We also come across such definitions as: *«додатковий»*, *«той, що доповнює щось»*, *«ускладнений»*, *«протилежний»*, *«той, що завжди буде протилежним»*, *«це вид продукції, коли одне виробництво призводить до зростання іншого виробництва»*, *«бов'язковий»*, *«простий»*, *«складний»*, *«взаємопов'язаний»*, *«людина, яка знаходить підхід до інших»*, *«відповідний»*.

To our mind, the confusion is caused by the fact, that there is the lexeme *complementary* in the English language meaning “combining in such a way as to enhance or emphasize the qualities of each other or another” [9]. It also entered the Ukrainian language as a borrowed word *«компліментарний»* understood as *«взаємодоповнювальний»* [10].

Престур (press tour) appears to be the third most unclear borrowing on the list as 33 students failed to come up with any kind of definitions. Press tour means “an organized trip for journalists, during which they get acquainted with the features of production. An important element of such an event is the newsworthy occurrence, something new and unusual that can attract media attention” [11]. Among those students who offered the definitions we come across the following: *«тур, організований брендом чи компанією»*, *«захід для ЗМІ про щось нове»*, *«захід для людей, що працюють у сфері маркетингу»*, *«екскурсія до преси»*, *«журналісти, які їдуть по якомусь маршруту»*, *«піар-зустріч»*, *«поїхати, щоб взяти у когось інтерв'ю»*, *«проводиться для ЗМІ, щоб просувати свій продукт»*, *«різновид туризму для просування послуги»*, *«швидка екскурсія по визначних містах, яка проходить у форматі піар-заходу для працівників ЗМІ»*, *«піар-захід для працівників ЗМІ та публічних людей»*, *«тур з журналістами, що опитують певну групу людей»*, *«правила»*, *«відео, на якому розповідають щось цікаве про якесь місце»*, *«конференція для людей, пов'язаних зі ЗМІ»*, *«різновид туризму для масмедіа»*.

The borrowing *екоментор* (eco-mentor) takes the fourth place in rating as being unknown by 31 first-year students who failed to give any definition of the word. Among those who offered the explanation of the meaning of the borrowed word *еко-ментор* we encounter the following: *«наставник з екології»*, *«еконаставник»*, *«наставник»*, *«людина, яка надає інформацію про ековіт»*, *«досвідчена людина»*, *«колишній міністр»*, *«наглядач, спостерігач»*, *«людина, яка завідує чимось екологічним»*, *«людина, яка бореться за екологію»*, *«людина-природа»*, *«той, хто перевіряє продукти на якість»*, *«екологічний вчитель»*, *«екологічний наставник»*, *«довідник природи»*, *«предмет, зроблений з екоречовини»*.

Eco- (which comes from Greek *oikos* “dwelling”) as a part of the compound words means *ecological* that is defined as “relat-

ing to or concerned with the relation of living organisms to one another and to their physical surroundings” [9]. As we can see, the majority of students striving to explain the meaning of the word *еконентор* in Ukrainian retained the *еко-* libfix in their definitions. Libfix is understood as “a clip of an established word, freed from its original and added to other words with the aim of creating a new expression” [12].

Рейнтеграція (reintegration) and *копінаст* (copy-paste) were unknown to 30 students; they left the space blank.

Reintegration as a derivative from *integration* which is defined as (1) “the process of becoming a full member of a group or society, and becoming involved completely in its activities; (2) the process of allowing people of all races to use a place, institution, or organization; (3) the process of combining with other things in a single larger unit or system” [8] where prefix *re-* means “again” and the word *реінтеграція* is defined by students as «*процес повторного входження*», «*повторний вступ*», «*поновлення громадянства*». There are also such definitions as «*рух звідкись*», «*реклама якогось продукту*», «*переродження*» which shows that students fail to understand the meaning of the borrowed word.

Among those who offered the definition of *копінаст* we see that for some of them the meaning is quite clear as they define it as «*копіювати/вставити*», «*скопіювати та вставити на персональному комп'ютері*»; some explained it as «*копіювання інформації без її переробки або опрацювання*», «*скопійована інформація з іншого джерела*» or simply as «*копіювання*»; for some students it meant «*дія на комп'ютері*», «*копірайтинг*», «*авторські права*», «*присвоєння ідей*».

The adjective *превентивний* (preventive) was unknown to 27 students (of 49), whereas 26 students were unfamiliar with the verb *уніфікувати* (unify).

The majority of those who offered the correct explanation of the lexeme *превентивний* defined it as «*запобіжний*», «*попереджувальний*», but for some the borrowing meant «*щось, що є від народження*», «*правильний*», «*людина, яка про щось говорить нам, можливо застерігає*» that has nothing to do with the true meaning of the word.

The Dictionary of the Ukrainian language gives the following definition of the lexeme *уніфікувати*: «*зводити що-небудь до єдиної форми, системи, єдиних нормативів*» [13]. 7 students of 23 who offered the explanation of the word gave quite similar definitions. 5 students understood this word as «*об'єднувати/об'єднати*» that can be explained by the direct meaning of the English verb *unify*: “to unite people or countries so that they will work together” [8]. We also come across such definitions as «*робити когось/щось унікальним*», «*розділяти*»; «*визначати*»; «*виключити*» «*привласнити*» that justifies the distorted perception of the borrowed word *уніфікувати* by these students.

The collocation *капіталістична агроіндустрія* (capitalistic agroindustry) combines two borrowed words – the adjective *капіталістична* (capitalistic – “supporting or based on the principles of capitalism” [9], capitalism – “an economic and political system in which a country’s trade and industry are controlled by private owners for profit, rather than by the state” [9]) and the compound word *агроіндустрія*, where *агро-* (Latin *ager*, Greek *agros* meaning “field”) is the libfix, which as a part of compound words, denotes the relationship to farming, soil; *індустрія* is defined by Melnichuk’s Dictionary of Foreign Words as «*промисловість*» [10]. For 24 students this collocation

was a quest, which they left unsolved, as they wrote nothing in the space allotted for definitions.

Among those 25 students who gave definitions, 6 students retained the lexeme *агроіндустрія* in their explanations (for example: «*продаж продуктів агроіндустрії*», «*агроіндустрія, яка складається з приватних компаній*»); 4 students in their explanations couldn’t do without the lexeme *індустрія* (for example: «*індустрія, що приносить капітал*», «*земельна індустрія, що належить конкретній особі, не державі*»; 10 used the libfix *агро-* in their definitions (for example: «*агрокультура і техніка, бізнес, що побудований на агросфері*», «*агрономія, корпорація, пов’язана із землею*»). The data shows that no comprehensive definition of the collocation *капіталістична агроіндустрія* was given.

The words *хедлайнер* (headliner) and *гастробренд* (gastrobrend) couldn’t explain 22 and 21 students respectively.

I. Korobova defines *хедлайнер* (англ. headliner) as «(1) фотонабірна машина з ручною установкою шрифтових шаблонів і фотоматеріалу; 2) основний музичний гурт або виконавець фестивалю, мета якого – привернути увагу якомога більшої аудиторії» [6, p. 400]. The research shows that only 2 students (of 22 who gave the definition) offered the correct explanation as «*основний музичний гурт або виконавець фестивалю, який привертає найбільшу увагу аудиторії*». For the rest it was «*головний заголовок*», «*головна подія*», «*людина, яка працює на себе, заробляючи онлайн*», «*людина, яка визнає межі часу для задачі проєкту*», «*певна професія*».

14 students of 28 who suggested their definitions of the compound word *гастробренд* (gastrobrend) retained the borrowed word *бренд*. For example: «*бренд харчового продукту*», «*бренд їжі*», «*кулінарний бренд*». Two students defined it as «*страва-візитка певної місцевості*», but there were also those for whom *гастробренд* means «*шкідлива їжа*», «*щось нове в ринках продажу*», «*постачання продовольства*».

The meaning of the compound word *монопрофільність* where *моно-* has the Greek origin denoting “one” and *профіль* derived from French “profil” was unknown to 19 students. Among those who gave definitions, only one student suggested a precise one – «*зайняття певним (одним) родом діяльності*». We also come across «*вузький тип спеціальності*», «*можливість займатися тільки однією діяльністю*», «*спеціалізуватися на чомусь одному*». 6 students retained the borrowed stem *профіль* in their definitions (for example: «*спеціалізація виключно по певному профілю*», «*однопрофільність*»). 4 students understood the libfix *моно-* as “multi” (that is wrong) and offered such definitions as «*хтось, хто має багато навичок у різних сферах*», «*людина, якій притаманно безліч властивостей*», «*багата різноманітність умінь*».

The borrowed words *дислокуватися* (dislocate) and *урбан-парк* (urban park) were unfamiliar to 14 and 13 students respectively (of 49). The Dictionary of the Ukrainian language offers the following definition of the verb *дислокуватися*: «(1) розташовуватися, розміщуватися на (у) певній місцевості; (2) геол. зміщуватися, зсувуватися (про шари земної поверхні)» [13]. 16 students gave correct definitions as «*розташовуватися десь*», «*розміщуватися у певній місцевості*», but we also come across such explanations as «*завершити дію*», «*закритися, втекти*», «*давати неправильне місце знаходження*», «*загубитися у місцевості*» that demonstrate the distorted perception of the borrowed lexeme by the students.

The meaning of the word *урбан-парк* (urban park) was more or less clear to those who gave the definitions. For the majority it is «сучасний міський парк», but some defined it as «парковка в жилу місці (міська)»; «парк з великим процентом урбанізації», «новобудови в одному районі міста».

36 students think they understand the meaning of the word *джинса* correctly. As I. Verstyuk mentions: “for Ukrainian journalists, “jeans” is not just a pair of denim pants, but also a media piece published for a payment without any mention of the latter” [14]. For 22 students *джинса* was the slang word denoting the material and only 11 understood it as «прихована реклама». 3 students explained it as «об’єднання», «нововведення», «угруповання людей».

The borrowed words *бум* (boom), *піарник* (from English “PR – Public Relations”), *тролінг* (trolling), *драйвовий* (from English “drive”) caused less confusion and turned out to be understood by 93% of the students.

Conclusions and prospects for further research. The analyzed material demonstrates that the incorporating of borrowings into the Ukrainian language can be caused by: need to name new objects, concepts and phenomena; absence of a corresponding (more exact) name in the Ukrainian language; need to economize speech efforts and convey polysemous descriptive phrase using borrowings; striving to enrich the Ukrainian language using more expressive means; perception of a foreign word as a more prestigious one in comparison with its Ukrainian equivalent; necessity to definitize the meaning of a particular word. At the same time, the empirical data shows that purposeful incorporation of the borrowings into the modern mass media discourse is an efficient way to manipulate an individual consciousness and public opinion as the inner form of the borrowed word remains vague and unclear to the addressee misleading him/her in the process of information perception, diverting him/her from understanding the essence of the issue under consideration.

The prospects of the research we see in thorough analysis of the functional aspect of the newest borrowings entering the Ukrainian language.

The study was conducted as part of the research project “Nominate and identifying functions of the state language as a mechanism of an individual and national development in the aspect of countering manipulative influences” within the scientific direction “Humanities and Art” of Sumy State University in 2021 (registration number БФ/23-2021).

References:

1. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. Київ : Видавничий центр «Академія», 1999. 288 с.
2. Теля В.Н. Номинация. *Языкознание*. 2000. С. 336–337.
3. Сімонок В.П. Запозичена лексика в українській мовній картині світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2014. № 7 (2). С. 250–254.
4. Архипенко Л.М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і ступені адаптації (на матеріалі англійців у пресі кінця ХХ – початку ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2005. 20 с.
5. Кислюк Л.П. Нові англійські запозичення і термінологія. *Українська термінологія і сучасність* : зб. наук. пр. 2001. Вип. IV. С. 51–53.

6. Коробова І.О. Семантичне та словотвірне освоєння новітніх запозичень в українській мові : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01. Київ–Запоріжжя, 2017. 443 с.
7. Краснопольська Н. Запозичення в українській термінології менеджменту. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2010. № 675. С. 125–130.
8. Macmillan dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/complimentary> (дата звернення: 1.10.2021).
9. Oxford dictionary. URL: <https://www.lexico.com/definition/complementary?locale=en> (дата звернення: 1.10.2021).
10. Словник іншомовних слів Мельничука. URL: <http://slovopedia.org.ua/42/53402/284243.html> (дата звернення: 1.10.2021).
11. Престур – це піар-захід для працівників ЗМІ: цілі та приклади. URL: <https://ukr.agromassidayu.com/press-tur-eto-piarmeropriyatie-dlya-rabotnikov-smi-celi-i-primeri-page-446761> (дата звернення: 1.10.2021).
12. Frank T.O. Neonym analysis in the English language for tourism purposes. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. 2020. Vol. 8. No 3. P. 187–200. DOI: <https://doi.org/10.22190/JTESAP20031870>.
13. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/dyslokuvatysja> (дата звернення: 1.10.2021).
14. Verstyuk I. Ukraine’s deep-rooted media problem. URL: https://archives.cjr.org/behind_the_news/ukraines_deep-rooted_media_pro.php (дата звернення: 01.10.2021).

Ємельянова О. Маніпулятивний потенціал запозичень

Анотація. Стаття присвячена аналізу запозичень, що увійшли до української мови, з точки зору їхнього маніпулятивного потенціалу. Запозичення належать до одного з природних процесів зміни лексико-семантичної системи будь-якої мови. Матеріал дослідження свідчить, що процес запозичень іншомовних слів в українську мову є досить інтенсивним, перенасичуючи рідну мову. Використання запозичених з англійської мови слів та похідних від них гібридних утворень вийшло за межі професійних сфер спілкування або конкретного авторського стилю; вони набувають надзвичайної популярності в дискурсі засобів масової інформації. Англійські запозичення є одними з лідерів, що увійшли до української мови, та користуються популярністю у сучасних засобах масової інформації. Опитування, проведене серед студентів-першокурсників, які у 2021 році вибрали професію філолога-перекладача, показує, що для багатьох студентів-першокурсників запозичення, які є активно уживаними в засобах масової інформації України в 2020–2021, а саме: іменники (*гастробренд*, *урбан-парк*, *бум*, *престур*, *екоментор*, *тролінг*, *джинса*, *піарник*, *монопрофільність*, *реінтеграція*, *хедлайнер*, *копінаст*), дієслова (*дислокуватися*, *уніфікувати*), прикметники (*драйвовий*, *превентивний*, *компліментарний*) і словосполучення (*інтерактивний скансен*, *капіталістична агроіндустрія*, *фейрплей*) являють значні складнощі для розуміння, оскільки студенти не розуміють значення запозичених слів; частина студентів досить розмито уявляє собі справжнє значення запозичених слів, є і ті, хто має абсолютно хибне розуміння запозичених слів. Проаналізований матеріал свідчить, що чим менш зрозуміле значення запозиченого слова, тим більше шансів ввести в оману адресата, що, своєю чергою, відкриває широкі можливості для маніпулювання індивідуальною свідомістю і громадською думкою.

Ключові слова: запозичення, номінативна функція, маніпуляція, дискурс засобів масової комунікації, адресат.